ROBERT O. GJERDINGEN

Music in the Galant Style

Oxford University Press

2007

NOVÉ CHÁPÁNÍ DOBY

- Chápání hudebních frází a nakládání s nimi jako tehdejší specifikum
- Nezaměřuje se na toto jako ne přechod mezi barokem a klasicismem, ale formuluje a vybírá ty nejdůležitější znaky, které dělají tuto epochu samostatnou a ne přechodnou
- Centrální (střední) 18. století se totiž ve svých společensko-estetických stránkách jeví natolik svébytné a ohraničitelné od obou epoch, že by jako tzv. *přechodné období* bylo příliš dlouhé a autonomní.
- Gjerdingenova metoda nezakazuje integraci či spolupráci s jinými analytickými přístupy → spíše syntéza přístupů,než samostatná Gj. teorie, bude schopna postihnout období GS

PERIODIZACE A RYSY

- V posledních desetiletích posouvání z 50. let 18. století do 20. let
- Vymezení vůči předklasicismu, rokoku, empfindsamkeit
- Zjednodušení hudební řeči
- Odklon od barokního pedantství, afektovanosti a patosu
- Odklon od kontrapunktu, volnější nakládání s disonancemi
- Podle Dahlhause jsou změny ve společnosti, které přišly kolem roku 1720 tak radikální, že se nedají vysvětlit jen skrze hudbu

MUSIC IN THE GALANT STYLE

- Kniha se ptá na to, jakými novými pravidly se skladatelé řídili a jakými pravidly se řídily i ony zjednodušené melodie, zdali lze porozumět jejich vnitřní struktuře a čeho se při analýze a poslechu kompozic z období GS držet, jestliže tematicko-motivické práce používá jen omezeně, ke sjednocení skladby a ne jako formotvorný princip.
- Gjerdingen předkládá a rozebírá nejfrekventovanější prvky hudebních kompozic centrálního 18. století → schémata
- Schémata znázorňuje na příkladech

HUDBA GS = ŽIVOT V OBDOBÍ GS

- Hudba kopírovala tehdejší životní styl
- Koncept galantnosti jako dobová společenská tendence
- Přehlížení podstatných a klíčových rysů obdoobí GS dnešním člověkem
- Srovnání s commedia dell arte – memorování standardizovaného
- Receptář – Zibaldone
- Standardizované kompoziční fráze, pasáže, jejich vstřebávání, řetězení a využití

SCHÉMATA

- Pravidelně se objevující skladebné jednotky hudebních děl + partimenti a solfeggia → Zibaldone jako základy hudební výuky
- Výukové elementy přecházejí do kompozičního uvažování
- Uplatňování vzorců při recepci hudby
- Grafické znázornění schémat

ROMANESCA

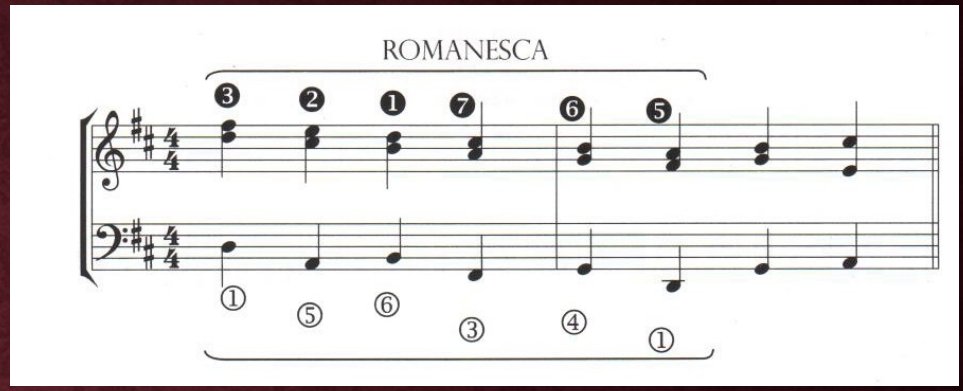

- Zahajovací fráze, opening gambit, velmi obvyklá v pomalejších větách.
- Harmonizace stupňovitě klesající melodie a vyhnutí se přitom paralelním kvintám.
- 3 2 1 7 6 5
- 1 5 6 3 4 1

EX. 2.3 Paisiello, an E♭-major passage from a partimento in C minor, Andante, m. 10 (1782)

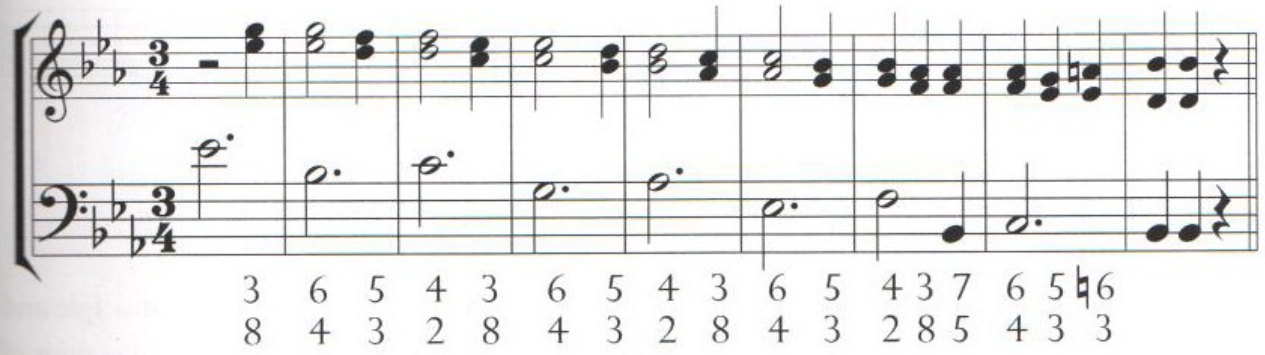

EX. 2.5 Handel, from his exercises for Princess Anne, Allegro, m. 4 (ca. 1724–34)

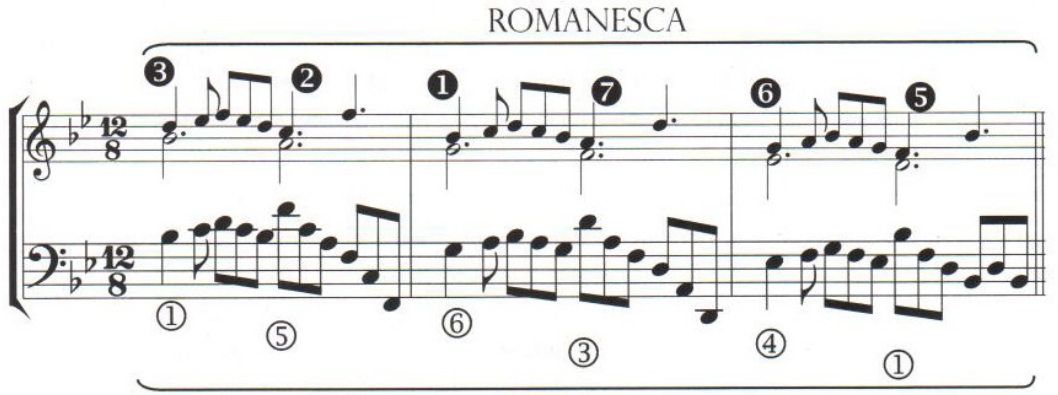

- Podle hudebního
- způsob harmoniza roky
- Umění konverzac

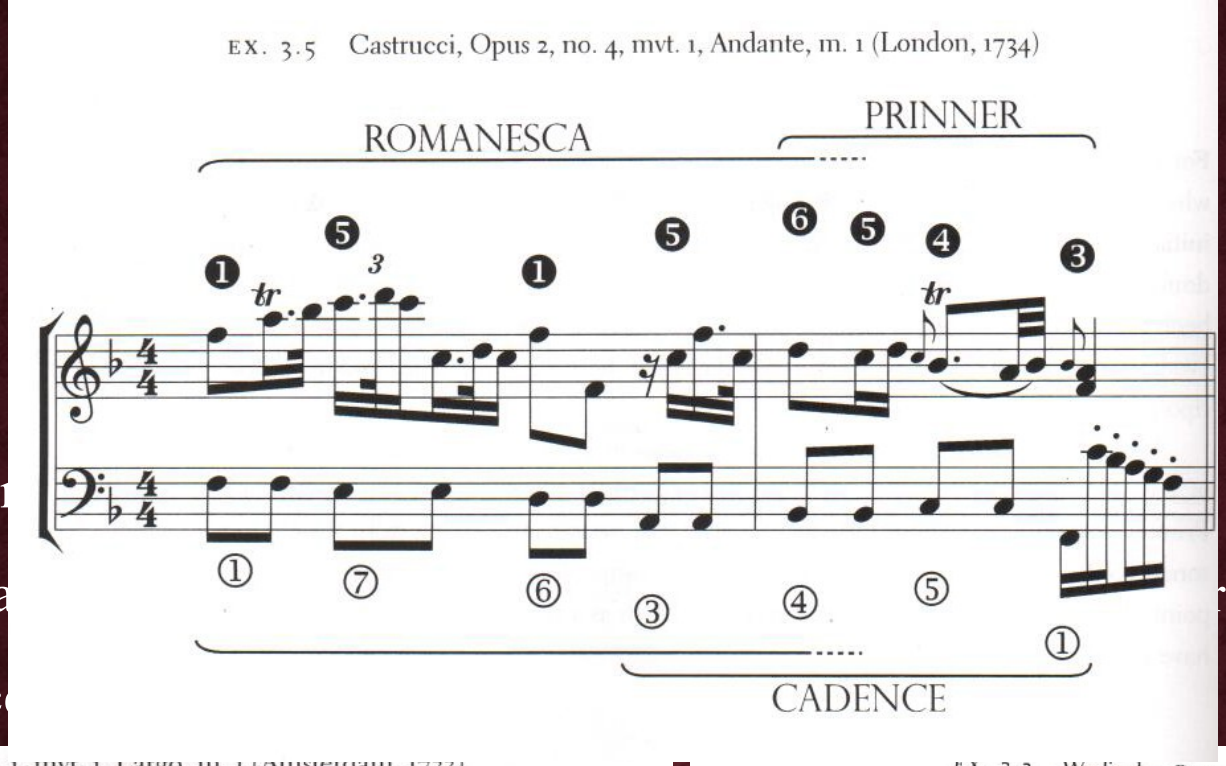

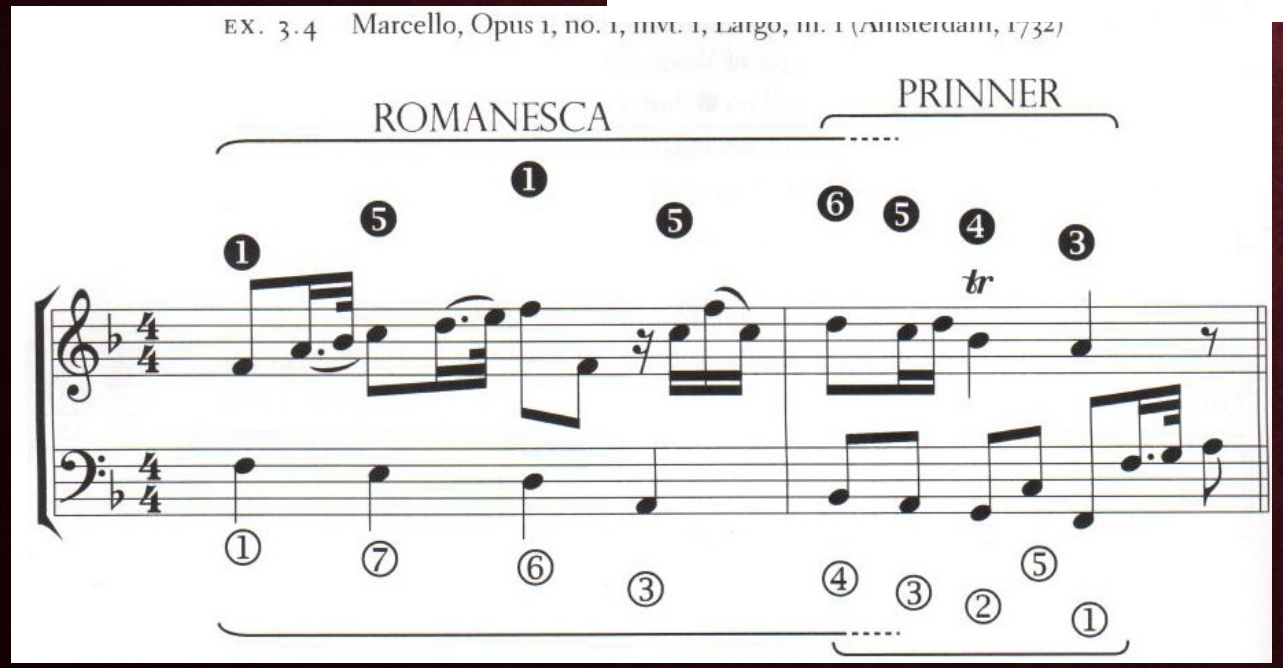

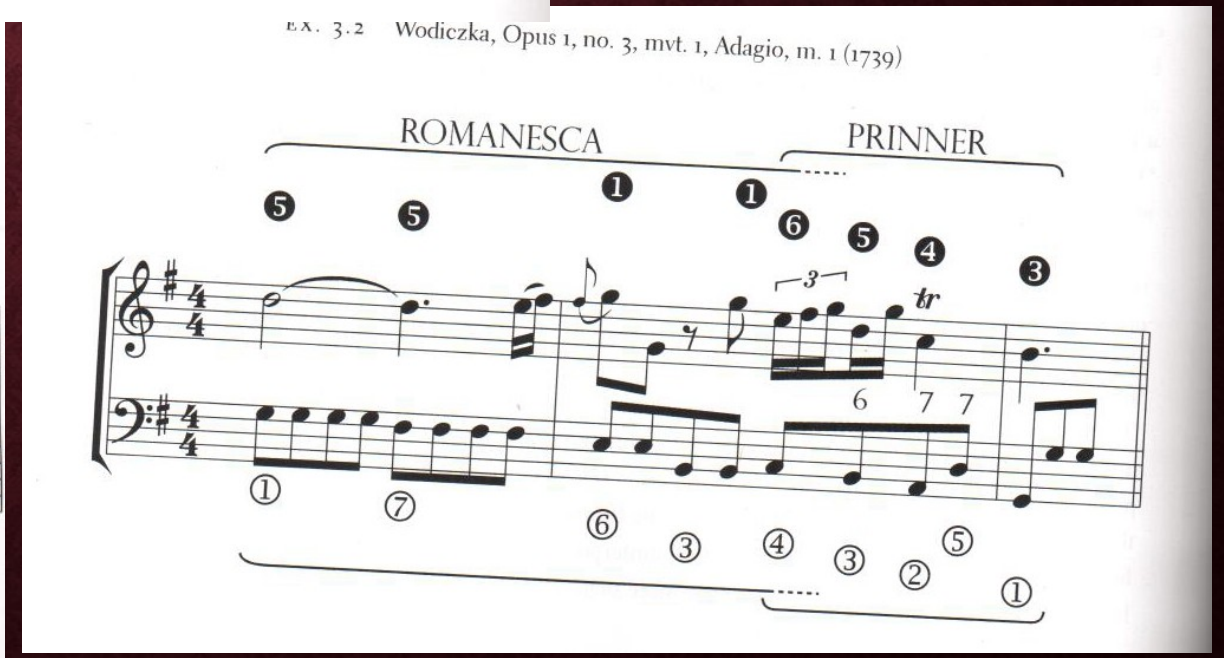

- it. *Studna*
- Krátké vybočení do mollové
- Fonte je na rozdíl od předeš stupni), pak durová – tónika
- d moll – 4 6 5 4 3

  7 7 1

krok dolů - C dur:

4 6 5 4 3

7 7 1

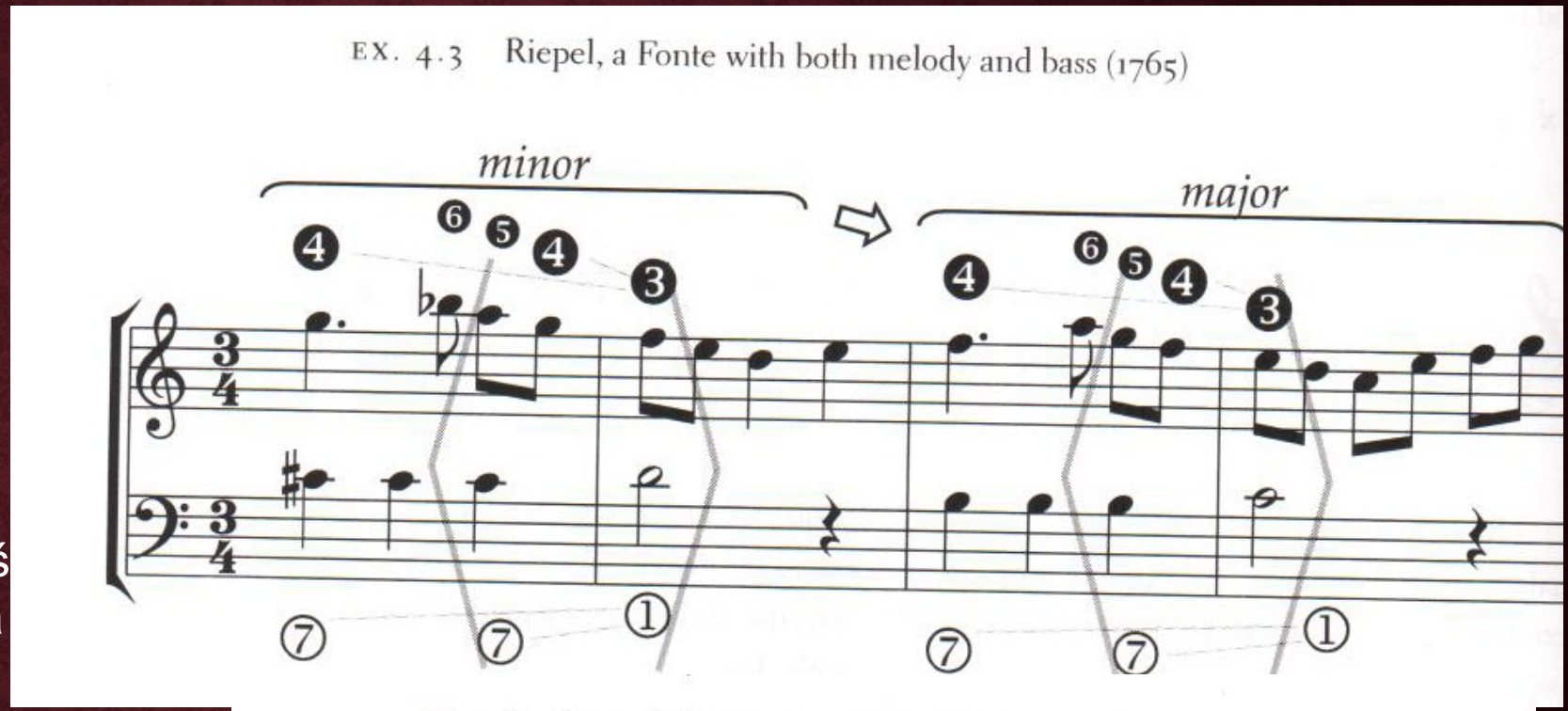

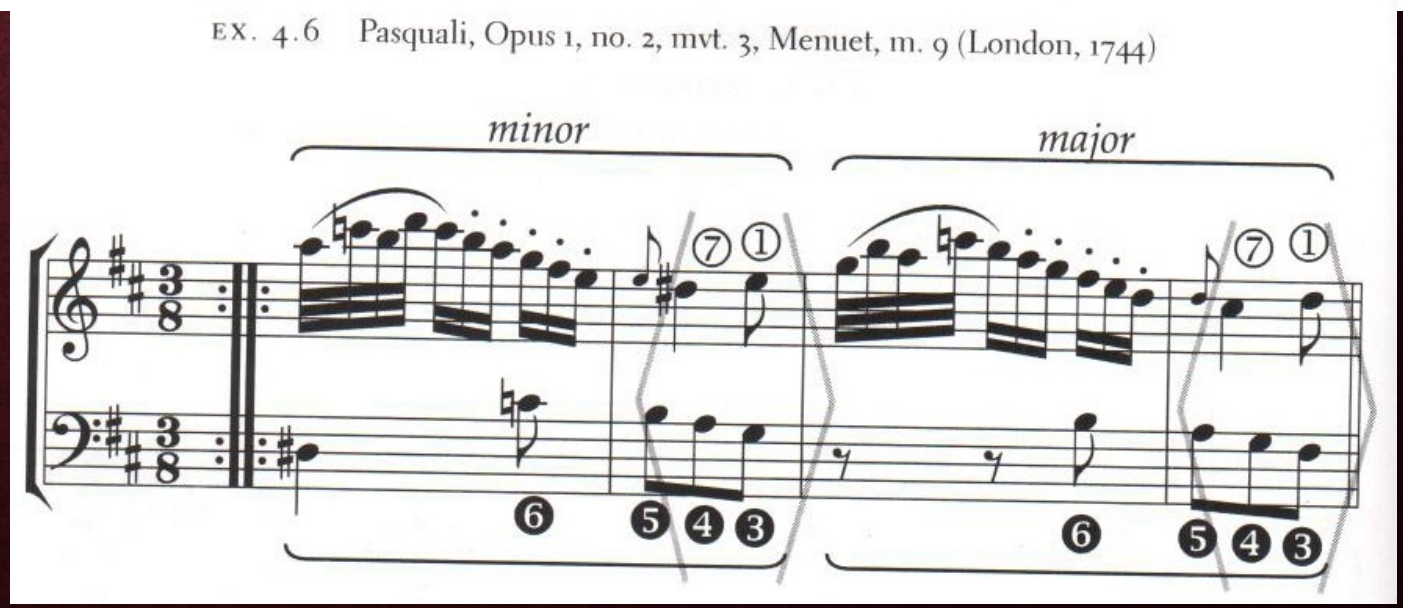

EX. 6.16 *Rossini, Il barbiere di Siviglia, Overture, Allegro, m. 68 (Rome, 1816)*

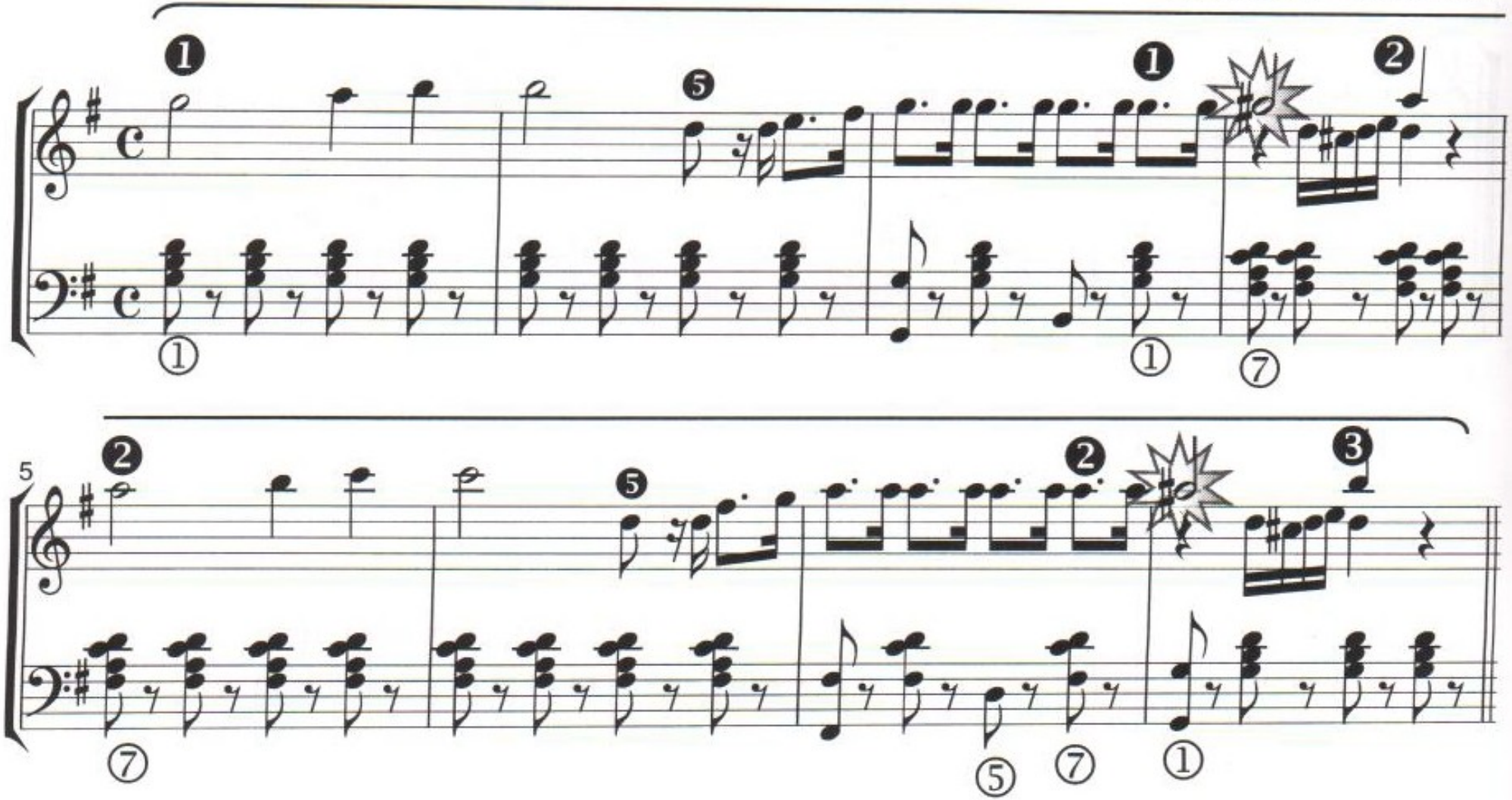

MONTE

- it. *Hora*
- Jako Fon
- Je to ale
- Monte je
- Intervalo

F Dur:

5 4 3

7 1

Krok výš

G Dur:

5 4 3

7 1

EX. 7.13 C. P. E. Bach, Sonata in A Major (H. 186), mvt. 1, Allegro assai, mm. 5, 47
(ca. 1765–66)

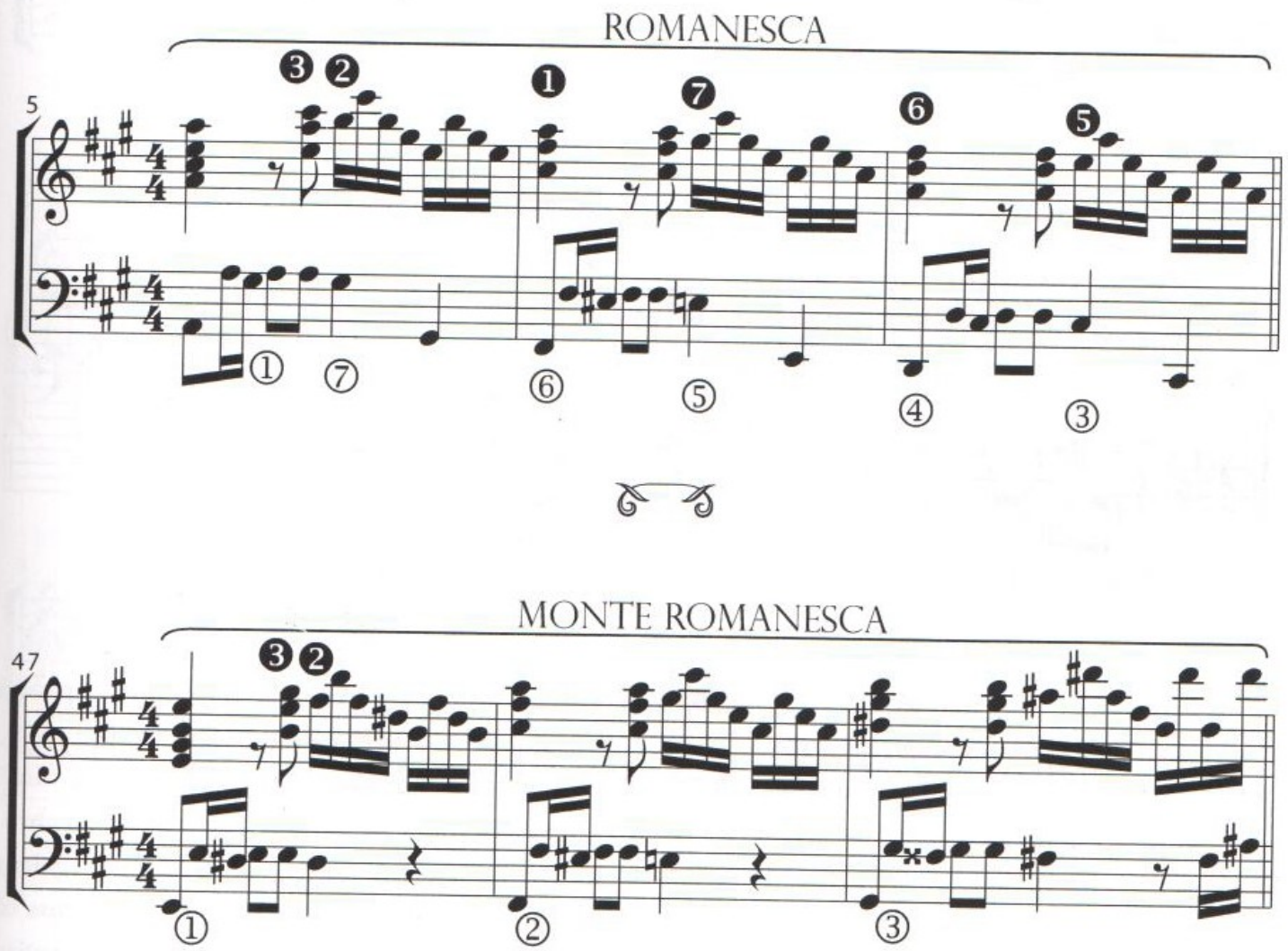

MEYER

- Pojmenování podle Gjerd
- Meyer záleží zejména na
- 1 7 když je otevřená
- 4 3 když je zavřená
- otevřená – není na tónice
- zavřená končí na Tónice
- 1 2 postupuje bas u otevř
- 7 1 u zavřené

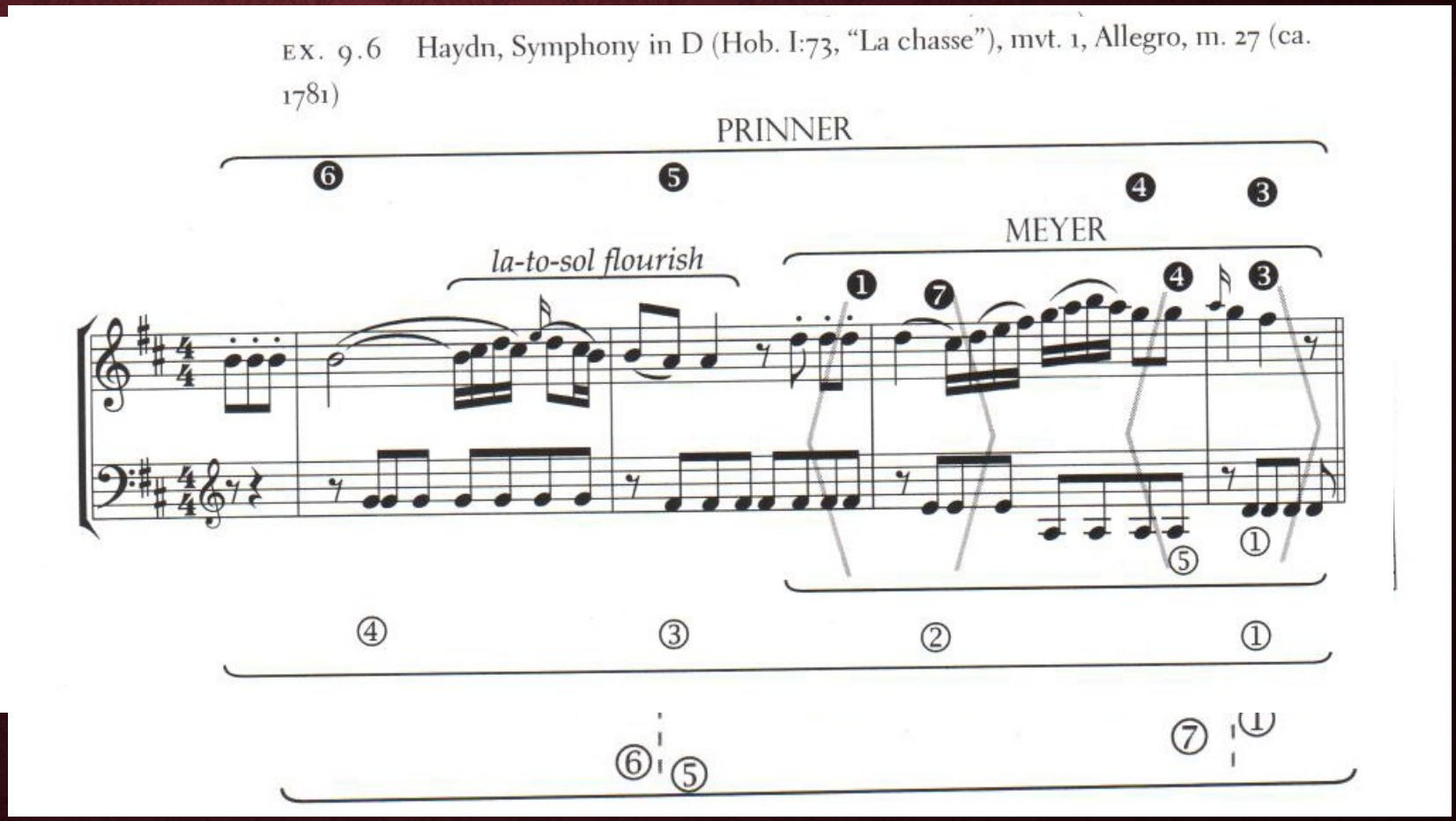

CLAUSULAE

- kadence, závěry, lat. Clausulae

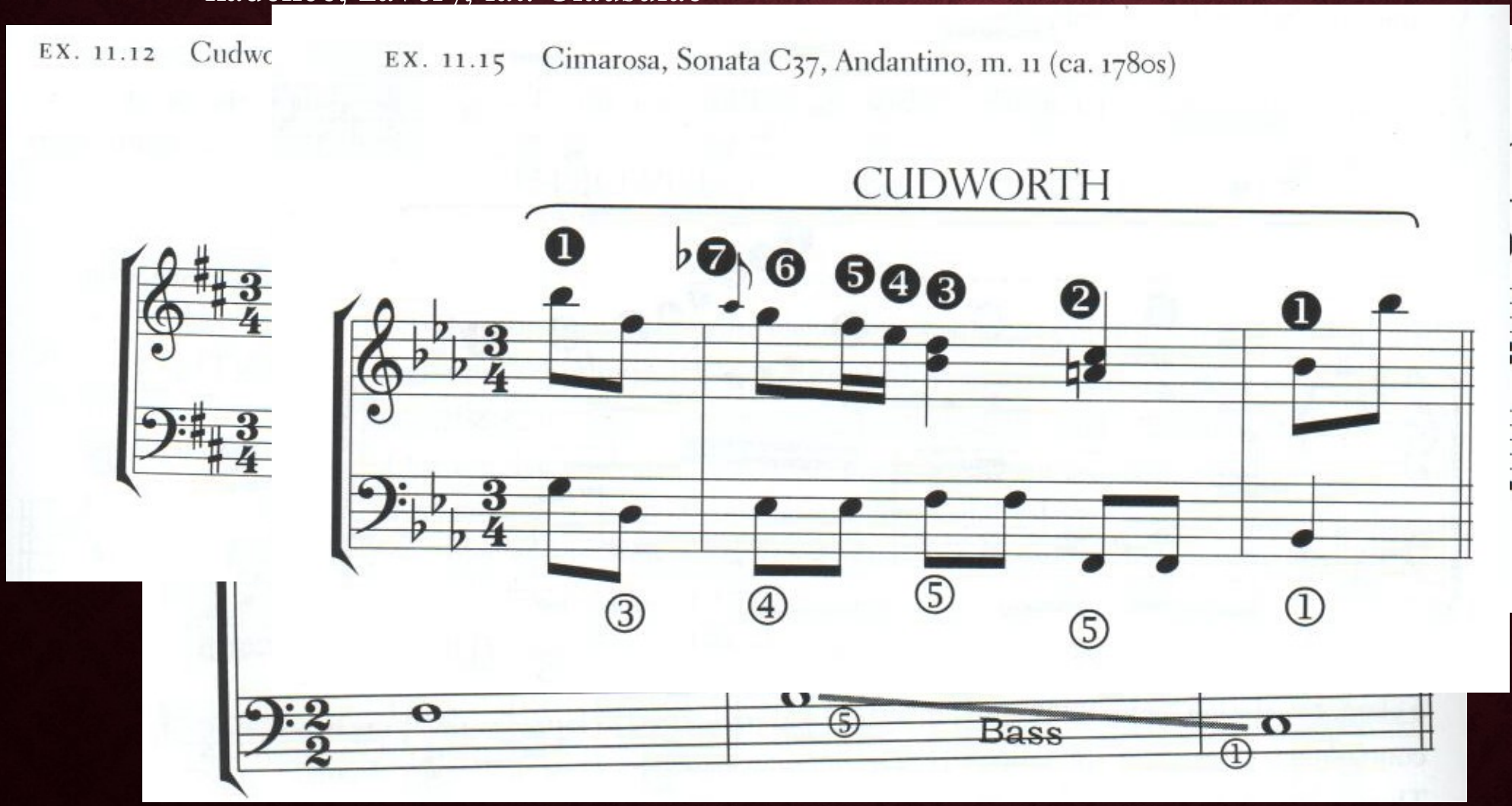

EX. 13.19 Mozart, Sonata KV189h, mvt. 1, Allegro, m. 51 (1775)

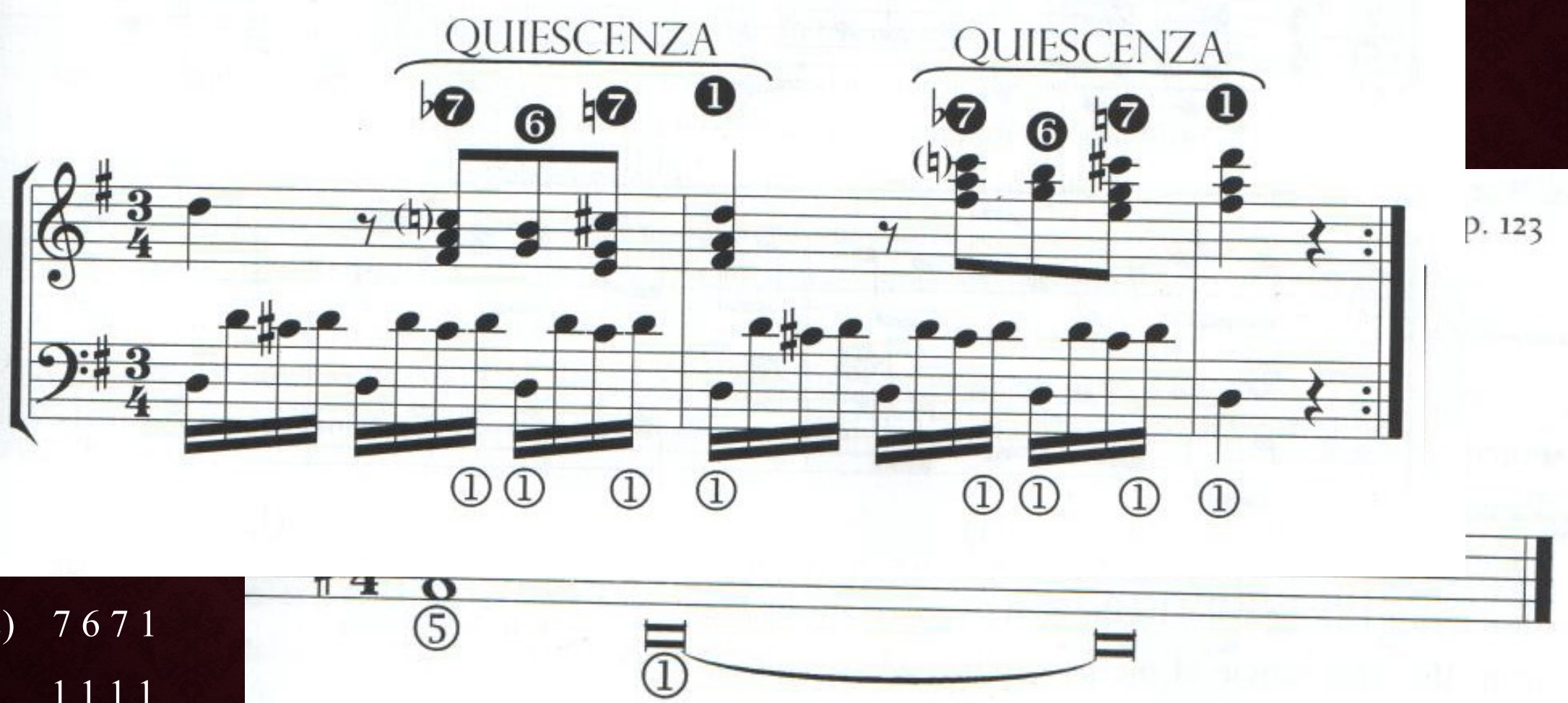

p. 123

2) 7 6 7 1

1 1 1 1

PONTE

- it. *Most*
- Důležitou roli hraje pokračování melodie
- Setrvávání na *"tónice"*, která se ale s ohledem na další pokračování jeví pak jako dominanta

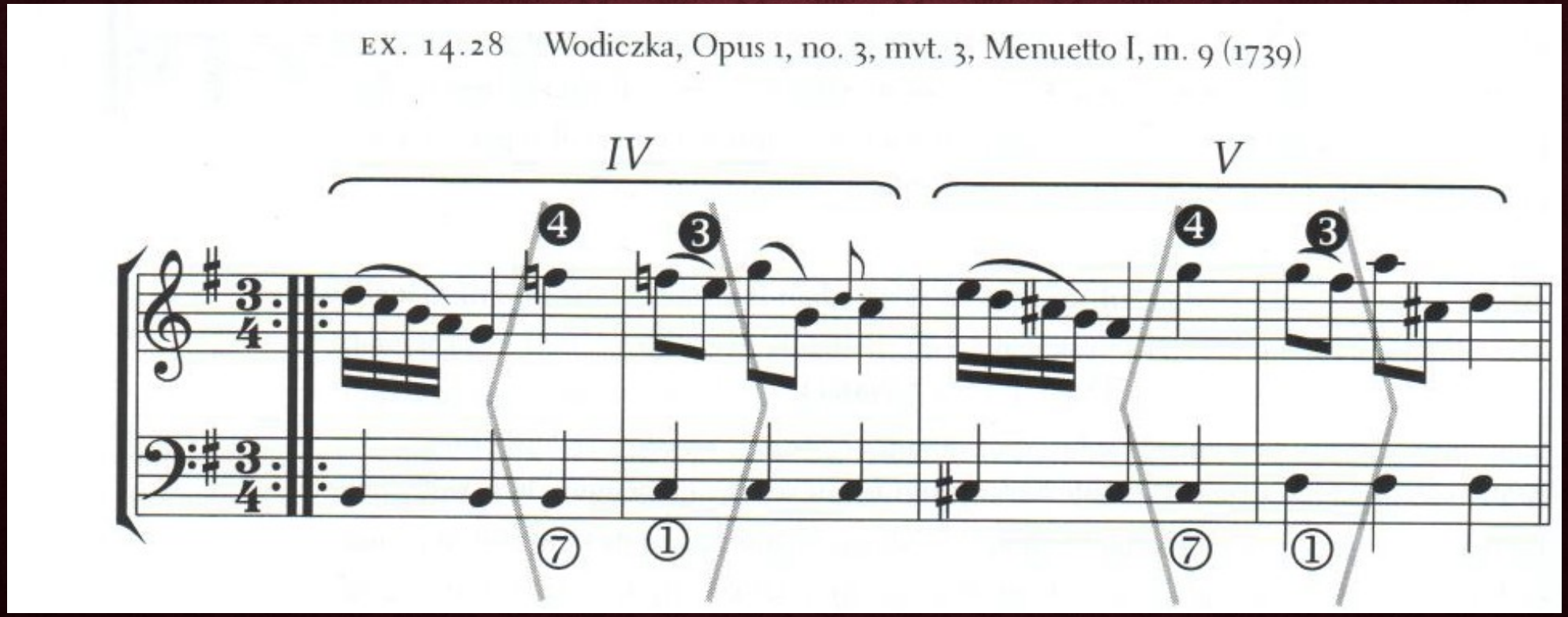

EX. 16.8 Cimaros

FENARO

EX. 16.10 Ci

EX. 16.18 Chopin, Opus 31, Scherzo No. 2, Sostenuto, m. 306 (Paris, 1837)

FENAROLI

310

FENAROLI

314

FENAROLI

318

FENAROLI

ní 5

SOL-FA-MI

- Název podle melodie vrchního hlasu
- Uplatnění jako úvodní fráze pomalejších vět, v rychlých jako vedlejší téma
- Sol-fa-mi kvůli své sestupné tendenci může vypadat jako Fenaroli

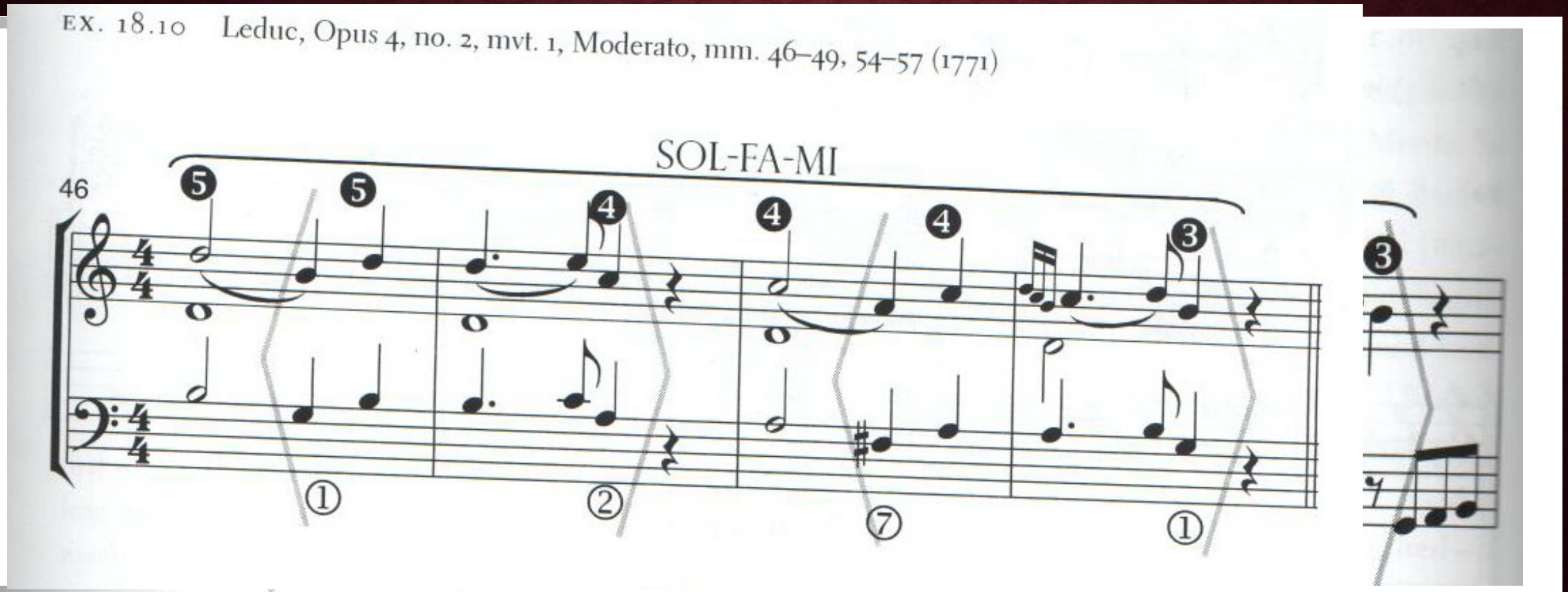

EX. 20.3 Gaviniés, Opus 3, no. 3, mvt. 2, Adagio cantabile, m. 11 (1764)

EX. 20.4 Cimarosa, Sonata C70, Andantino, m. 8 (ca. 1780s)

EX. 20.10 Wanhal, Quartet in C Minor (c2), mvt. 1, Allegro mod., m. 21 (1768–69)

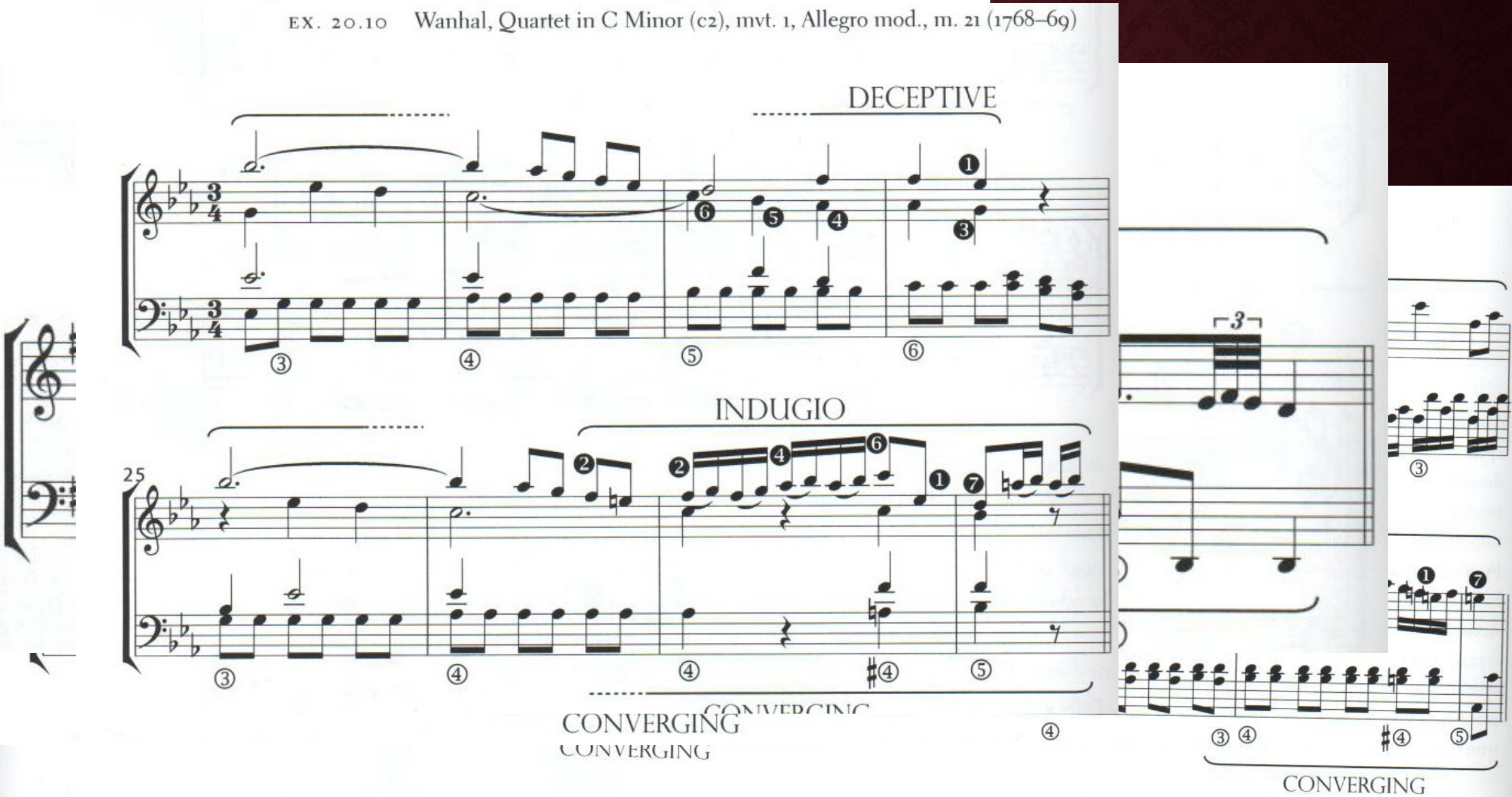

SHRNUTÍ

Limity teorie:

1) Schémata nevylučují použití na jiný repertoár, ale aplikovatelnost může klesat

2) Gjerdingen nezahrnuje operní ouvertury, melodramata, recitativy ani charakteristiky chrámové hudby

Gjerdingen nepřizpůsobuje výběr ukázek tak, aby mu vždy jeho teorie zapadly

JAK ANALYZUJE

- Krátká historie analyzovaného díla
- Historická souvislost zkoumané formy + jak a kde byla využívána
- Skladatelův životopis vztahující se do období vzniku zkoumaného díla
- Tabulka rozdělení skladby